

Natuurlijk (moes)tuinieren

Tip 3: De bodem als basis van onze tuin

Net als veel andere tuiniers spitte ik elk jaar aan het eind van het seizoen de groentebedden om. De dikke kluiten kunnen vervolgens bij (streng) vorst kapot vriezen. In de lente hoef je alles dan nog maar te frezen en te bemesten en de grond is klaar voor een nieuw seizoen. Een ander voordeel is dat resten oud gewas en onkruid ondergewerkt wordt. Je gaat de winter in met een moestuin met nette zwarte bedden. Prettig idee toch? Maar steeds vaker hoor ik een ander geluid .....

Je hoeft tegenwoordig maar een tuintijdschrift open te slaan, of het gaat erover: het bodemleven als de basis van uw en mijn tuin. De diversiteit en hoeveelheid van het dierlijke leven in de grond bepaalt de kwaliteit van onze bodem. Het bodemleven heeft een onmisbare taak: het zorgt voor de goede structuur, voor het vrijkomen van voedingsstoffen, voor het verdringen van schadelijke bacteriën en schimmels. Bodemorganismen leven van organisch materiaal. Hoe meer wij zorgen voor organisch materiaal in de grond, hoe meer wij het bodemleven voeden. Dat zorgt er weer voor dat het bodemleven beter en diverser wordt.

Het is niet nodig dat dit organische materiaal in de grond wordt gebracht. Door het in een laag over de grond uit te spreiden, te mulchen, wordt het bodemleven in de bovenste laag gestimuleerd. Allerlei diertjes, waaronder de verschillende soorten regenwormen, trekken het organisch materiaal de grond in en zo wordt de bodem dieper ook verrijkt en geactiveerd.

Een belangrijke reden voor de slechte conditie waarin veel van onze landbouwgronden nu verkeren is het lage gehalte aan organische stof in de bodem. Hierdoor verdwijnt het bodemleven en is er meer plaats voor ziekteverwekkende bacteriën en schimmels. Voedingsstoffen bereiken de plant slechter, water wordt slecht vastgehouden in de bodem, voedingsstoffen spoelen sneller uit, de structuur van de grond verdwijnt. Daardoor is het nodig om pesticiden en onkruidverdelgers te gebruiken om allerlei onheil te bestrijden. Hier kunnen we lering uit trekken bij het tuinieren op ons eigen stukje grond.

Bodem komt op de eerste plaats

Het is duidelijk: bij alles wat wij in de tuin doen moet de bodem op de eerste plaats komen, onze eerste zorg zijn. Altijd moeten wij de gevolgen van ons handelen voor de bodem en het bodemleven voor ogen houden. Als deze negatief zijn moeten wij het anders aanpakken.

Het is al eerder genoemd en het kan niet vaak genoeg worden benadrukt: het is beter dat wij de grond met rust laten. Maar we zijn gewend om te spitten en doen het aan het eind van het tuinseizoen steeds weer. Het zit zo ingebakken. Ik merk het bij mijzelf.

Maar als je er even bij stil staat, besef je wat dit alles teweeg brengt: het verstoort en vernietigt het bodemleven. Onze bondgenoten brengen we willens en wetens om zeep!

Ook is het gevolg van zwarte, dus kale aarde dat deze uitdroogt en onkruid bij gebrek aan concurrentie binnen de kortste keren ontkiemt en zich meester maakt van onze tuin. Bovendien spoelen voedingsstoffen makkelijker uit.

Net als in de natuur, daar zie je nooit onbedekte grond, is het daarom beter dat de bodem altijd bedekt is. Dit kan met bijvoorbeeld afgefallen blad in de herfst, stro of een dunne laag grasmaaisel. Daarmee voegen wij organisch materiaal aan de bodem toe: het voedt en stimuleert het bodemleven.

Maar eerlijk is eerlijk, het vergt wel een hele omslag in ons denken en gebruikelijke manier van tuinieren: in plaats van spitten een laag organisch materiaal opbrengen. Dat oogt wat slordig. Geen mooie strakke zwarte

bedden eind herfst en het voldane gevoel daarbij van laat de winter nu maar komen.
Het is echter een uitdaging die het waard is om aan te gaan: werken aan een gezonde en vruchtbare bodem!

Mildred Steevensz

Geraadpleegde bron: [natuurlijke moestuin.be](http://natuurlijkemoestuin.be), 15 tips voor Natuurlijk moestuinieren